

VERKSAMHETSPLAN 2020

REVIDERAD 2020-06-15

*Nestors vision är att alla äldre känner
välbefinnande och delaktighet i samhället.*

Nestor FoU-center ägs gemensamt av kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö samt Region Stockholm. Även privata utförare som ger vård- och omsorgsinsatser till äldre personer inom ägarorganisationernas geografiska område har möjlighet att ta del av Nestors stöd och material.

Nestor FoU-center
Marinens väg 30, 136 40 Handen
webbplats: www.nestorfou.se
tel: 08-777 99 16
e-post: adm@nestorfou.se

Nestor FoU-center 2020

© Nestor FoU-center

Innehåll

Uppdrag, organisation och verksamhetsplan	5
Organisation.....	6
Verksamhetsplan	6
Verksamhetsplan år 2020	7
Kommande aktiviteter	9
Samordnad vård och omsorg.....	9
Ett hälsosamt och gott åldrande.....	11
Aktiviteter för att kommunicera och utbyta kunskap.....	16
Budget år 2020.....	18

Nestors reviderade verksamhetsplan för 2020

Nestor FoU-center, ett forsknings- och utvecklingscenter inom äldreområdet, ägs av tio kommuner i Stockholms södra länsdel och region Stockholm. Nestors övergripande uppdrag är att genom praktisk forskning och utveckling inom äldreområdet bidra till en utveckling som höjer kvaliteten inom vård och omsorg för äldre.

I och med utbrottet av Covid-19 under våren 2020 har Nestor anpassat sin verksamhet efter rådande omständigheter. Nestors arbetsgrupp har sedan den 18 mars huvudsakligen arbetat hemifrån och fokus har legat på att jobba i de projekt som fortfarande löper på, färdigställa rapporter, hantera pausade projekt, förbereda kommande aktiviteter i den mån det gått och arbeta med internt utvecklingsarbete. Nestor har sedan den 15 mars inte haft fysiska möten med äldre personer eller arbetat med de delar av projekt som kräver insatser av verksamheternas medarbetare. Flera av Nestors projekt har planerats för att innehålla aktiviteter som inbegriper verksamheterna under våren och hösten 2020. Under rådande omständigheter ser vi att dessa antingen inte kan genomföras eller kommer att behöva hanteras på annat sätt än planerat. För att bidra med aktuell kunskap i det nya läget har Nestor utarbetat ett antal nya projektidéer, som är kopplade till utmaningar och tillvägagångssätt i samband med utbrottet av Covid-19. Dessa beskrivs i korthet i denna verksamhetsplan. Resultatet av dessa arbeten bör kunna bidra till verksamheternas fortsatta förbättringsarbete med eller utan stöd av Nestor. Förslagen bygger på en avvägning av i vilken typ av aktiviteter Nestor bäst fullföljer sitt uppdrag och hur Nestors kompetens och verksamhetsidé bäst nyttjas för att ge ägarna ett adekvat stöd.

Nestor kommer i höst att få vägledning av styrgruppen om hur höstens planerade aktiviteter för kompetensutveckling ska hanteras. Frågan är kopplad till om Nestor ska kunna erbjuda aktiviteter för kompetensutveckling helt eller delvis med digitala lösningar, vilket vi förbereder oss för. Detta ligger i linje med att vi samtidigt planerar att utveckla Nestors verksamhet i syfte att bättre nyttja digitala redskap över lag.

Utifrån de möjligheter som ges under hösten kommer Nestor fortsätta arbetet inom områdena *Samordnad vård och omsorg*, *Hälsosamt och gott åldrande* och *Strukturerad verksamhetsutveckling*. Nestors styrgrupp betonar vikten av att vi arbetar praktisknära, stärker möjligheten för verksamheterna att använda beforskad kunskap samt synliggör och tar till vara de äldre personernas åsikter, upplevelser och perspektiv. Vi hoppas att trots rådande omständigheter kunna ha flera aktiviteter som sker i skärningen mellan kommun och region och kunna lyfta fram meningsfullhet och delaktighet som nödvändigt för välbefinnande och god hälsa hos äldre personer. Vi kommer även att fortsätta att utveckla och stärka det regionala samarbetet med andra FoU-miljöer i länet. Se hur vi hanterat våra aktiviteter i tabellen på nästa sida och läs mer om dem under kommande aktiviteter, s 11.

Tabell 1: Sammanställning av Nestors projekt 2020 och hur de har hanterats

Sammanhållen vård och omsorg	Kommentar	Hantering
Fyra Mötesplatser för lokal samverkan	Planeras att genomföras utifrån tidigare plan med lite förändrat fokus. På länk eller på vanligt sätt.	Pågår
Lokalt projekt inom Mötesplatser: Aktiviteter för minskad ensamhet –Huddinge	Avvakta tills ingående parter har möjlighet att återuppta arbetet. Förfrågan ute nu.	Avvakta lokalt beslut
Innovation i samverkan , Vinnovaprojekt, Sker inom Mötesplats med Södertälje	Avvakta tills ingående parter har möjlighet att återuppta arbetet. Beslut i höst.	Avvakta lokalt beslut
Regional studie: Den enskildes upplevelse av hemgång från sjukhus	Eftersom intervjuer med sköra äldre i sjukhus- och hemmiljö planeras går detta fin inte att genomföra	Ej startat. Tas upp inför VP 2021
Regionalt Forte-projekt: Planering av kommande projekt om koordinering av vård och omsorg för sköra äldre	Projektet genomförs men med andra metoder än planerat.	Pågår
NYTT projekt: Utveckla samverkan utifrån lärdomar under Coronapandemin	Sker delvis i samarbete med andra äldre-FoU:er i Sthlm. Startar under förutsättning att styrgrupp säger ja till detta projekt.	Godkänt av SG juni
Hälsosamt och gott åldrande		
Projekt Hälsofrämjande hemtjänst Steg 2: Förutsättningar – observation och samtal	Under våren påbörjades observationer av hemtjänstens arbete. Arbetet avbröts i mars. Intern diskussion pågår om hur insamlat material kan hanteras.	Avslutas i förtid
Projekt Meningsfull dagverksamhet Steg 1: Kartläggning – enkät och analysseminarium	Kartläggning och analysseminarium genomfört. Rapport i sommar. Avvakta med eventuella interventioner som planerats i steg 2.	Ett ev steg 2 tas upp inför VP 2021
Projekt Kommuners digitala tjänster NYTT projekt: Steg 2: En undersökning av kommuner som leverantörer av digitala tjänster	Projektets första del slutförs nu. Steg 2 startar under förutsättning att styrgrupp säger ja till detta projekt.	Godkänt av SG juni
NYTT projekt: Specialiserad sjukvård på särskilt boende	Startar under förutsättning att styrgrupp säger ja till detta projekt.	Godkänt av SG juni
Strukturerad verksamhetsutveckling		
Projekt Hälso- o sjukvårdsprofessionernas kunskapsanvändning Steg 2: Analys av enkät och förslag på fortsatt arbete	Rapportskrivning pågår. Avvakta med eventuella interventioner som planerats i steg 3.	Ett ev steg 3 tas upp inför VP 2021
Processtöd: En lärande arbetsplats på äldreboende	Sker på ett specifikt äldreboende med medarbetare. Arbetet avbröts i mars.	Har avslutats i förtid
Forskningsprojekt: Prediktorer för hållbart utvecklingsarbete (Finansierat av Forte)	Planeras att genomföras enligt plan	Pågår
NYTT projekt: Utmaningar och styrkor för en hållbar och anpassningsbar vård och omsorg	Startar under förutsättning att styrgrupp säger ja till detta projekt under juni.	Godkänt av SG juni
Kompetensutveckling för medarbetare och chefer inom strukturerad verksamhetsutveckling, riskanalys, psykisk ohälsa och nutrition.	Beslut om kompetensutveckling tas i september i styrgruppen. Nestor förbereder att kunna ha vissa kompetensutvecklingsaktiviteter digitalt.	Beslut av SG september

Uppdrag, organisation och verksamhetsplan

Uppdrag och verksamhetsidé

Nestor FoU-centers övergripande uppdrag är att genom praktisk forskning och utveckling inom äldreområdet bidra till en utveckling som höjer kvaliteten inom vård och omsorg för äldre. Det ska göras utifrån bästa tillgängliga kunskap, huvudmännens gemensamma uppdrag, mål och riktlinjer samt de äldres och anhörigas behov och intressen. Syftet är att öka välbefinnande och delaktighet för äldre personer och deras anhöriga.

Nestor FoU-center ska utgå från vetenskapliga synsätt och använda forsknings- och erfarenhetsbaserad kunskap och vetenskapliga metoder i sina uppdrag. Vår verksamhetsidé är att fungera som länk mellan forskning och praktik och vara en motor för lärande och verksamhetsutveckling i vård och omsorg. Vi stödjer samverkan mellan kommun och region, omsätter kunskap i handling och bidrar med kritisk reflektion.

- Vi utgår från och tillvaratar de äldres perspektiv och intressen.
- Vi arbetar för att kunskap och resultat från våra utvecklingsarbeten ska tillvaratas långsiktigt.
- Vi arbetar nära och tillsammans med chefer och medarbetare i äldreomsorg, geriatrik och primärvård.

Aktiviteter som ingår i Nestors uppdrag

- driva och medverka i FoU-projekt utifrån vetenskapliga metoder,
- bidra till utveckling av metoder för förbättringsarbeten, utvärdering och implementering,
- bidra till en evidensbaserad praktik,
- medverka till långsiktig personal- och kunskapsutveckling,
- bidra till god samverkan mellan vård och omsorgsaktörer,
- utveckla och driva arenor och nätverk: tvärvetenskapliga, tvärorganisatoriska och tvärprofessionella,
- utveckla och upprätthålla ett nära samarbete med universitet, högskolor och FoU-enheter,
- utveckla olika sätt att sprida kunskap och information om Nestors resultat och aktuell forskning,
- omvärldsbevaka och bidra till kunskapsutbyte mellan praktik, myndigheter, akademi och andra aktörer.

Från samverkansavtalet för Nestors verksamhet

Organisation

Nestor FoU-center ägs och finansieras gemensamt av kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö samt Region Stockholm. Nestor kommer från och med år 2020 ligga organisatoriskt under Social- och äldreförvaltningen i Haninge kommun direkt under förvaltningschefen. Nestor leds av en FoU-chef som är ansvarig för verksamhet, ekonomi och medarbetare inför styrgruppen. Nestors verksamhet startade i projektform åren 2003-2008 och permanentades år 2009. Det ligger i Nestors uppdrag att samverka med alla kommun- och regionfinansierade enheter oavsett driftsform.

Styrgrupp: I Nestors styrgrupp ingår förvaltnings-, äldreomsorgs- eller myndighetschefer i de tio kommunerna samt en representant från Avdelningen för närsjukvård (Samverkan och stöd) inom Region Stockholm. Styrgruppen beslutar i strategiska frågor, ansvarar för uppföljning och behandlar verksamhetsplan och budget. FoU-chefen är föredragande och bereder ärenden till styrgruppen. Nestors styrgrupp utser representanter till Nestors FoU-råd.

FoU-råd: I FoU-rådet ingår personer med chefs-/utvecklingsansvar inom äldreomsorgen från respektive kommun, samt representanter på motsvarande nivå för Region Stockholms verksamheter inom geriatrik och primärvård. FoU-rådet arbetar fram idéer och ger förslag och råd beträffande projektsatsningar och övriga aktiviteter. FoU-chefen är sammankallande och ordförande.

Seniorråd: Nestors seniorråd består av representanter för pensionärsorganisationernas ledamöter i de kommunala pensionärsråden i ägarkommunerna och från Regionstyrelsens pensionärsråd. De bidrar med idéer till projekt, ger förslag och råd beträffande projektsatsningar och övriga aktiviteter samt sprider information om Nestors arbete via sina nätverk. FoU-chefen är sammankallande och ordförande.

Arbetsgrupp: Nestors arbetsgrupp består under 2020 av chef och elva medarbetare; administratör, kommunikatör och nio projektledare med olika yrkes- och utbildningsbakgrund. Medarbetarnas professioner motsvarar uppdragets krav: Apotekare, arbetsterapeut, dietist, etnolog, fysioterapeut, sjuksköterska, sociolog, socialantropolog och socionom. Fem av medarbetarna har doktorsexamen, en har masterexamen, två har magisterexamen och tre har kandidatexamen.

Verksamhetsplan

Styrgruppen beslutar om den långsiktiga inriktningen och budget för Nestors verksamhet. Besluten tas utifrån behov och utmaningar i huvudmännens verksamheter samt händelser på äldreområdet regionalt och nationellt med hänsyn till synpunkter från FoU-råd och seniorråd. För en relevant verksamhetsplan prioriterar styrgruppen områden för Nestors vidare arbete. Utifrån dessa prioriteringar tar FoU-chefen fram förslag på aktiviteter för nästkommande år i samarbete med Nestors medarbetare. De förslag som styrgruppen är positiv till vidareutvecklas, tas upp för beslut

i styrgruppen och ingår i kommande års verksamhetsplan. Styrgruppen tar beslut om verksamhetsplan och budget före årets slut.

Verksamhetsplan år 2020

Nestors inriktning 2020

Nestor fortsätter att bidra med stöd och kunskap av hög kvalitet, som är till nytta för ägarorganisationerna både i deras dagliga arbete och i utvecklingsarbetet. Nestor värnar om att den beforskande och den utvecklande delen i FoU-uppdraget sammanvävs så att vi bidrar till kunskapsbaserade och genomförbara förändringsarbeten i våra ägares olika verksamheter. Eftersom vi har elva ägare med olika behov och fokusområden ser Nestor vikten av att kunna ha en bred repertoar av projekt och aktiviteter. Med vilken intensitet och hur omfattande de olika aktiviteterna blir styrs av hur styrgruppen och deras verksamheter prioriterar och av Nestors resurser. I en workshop under våren 2019 prioriterade styrgruppen områden för Nestors arbete 2020. Utifrån dessa prioriteringar har FoU-chefen tagit fram förslag på aktiviteter i samarbete med Nestors medarbetare. Styrgruppen betonar vikten av att Nestor arbetar praktisknära, stärker möjligheten för verksamheterna att använda aktuell och relevant kunskap från forskning samt synliggör och tar till vara de äldre personernas åsikter, upplevelser och perspektiv. Dessa värden ser även Nestor som centrala och återfinns i Nestors verksamhetsidé.

Nya förutsättningar på grund av Coronapandemin

Utifrån de möjligheter som ges under hösten kommer Nestor fortsätta arbetet inom områdena *Samordnad vård och omsorg*, *Hälsosamt och gott åldrande* och *Strukturerad verksamhetsutveckling*. Dessa tre fokusområden har funnits med i Nestors arbete sedan 2017 och har utvecklats kontinuerligt utifrån verksamheternas behov och idéer samt utifrån kunskap Nestor inhämtat från exempelvis forskning, nationella strategier och riktlinjer samt praktiken. Vi hoppas att trots rådande omständigheter kunna ha flera aktiviteter som sker i skärningen mellan kommun och region och kunna lyfta fram meningsfullhet och delaktighet som nödvändigt för välbefinnande och god hälsa hos äldre personer. Vi kommer även att fortsätta att utveckla och stärka det regionala samarbetet med andra FoU-miljöer i länet. Nestor har också ett uppdrag att kommunicera och sprida kunskap och bidra till kunskapsutbyte mellan praktik, myndigheter, akademi och andra aktörer. Vilka aktiviteter som ingår i dessa tre fokusområden och i uppdraget att kommunicera kunskap kommer att beskrivas närmare i nästa avdelning, under Kommande aktiviteter.

Nestors samarbeten och nätverk

Nestor fortsätter samarbetet med Stockholms läns fyra andra FoU-enheter som finansieras helt eller delvis av kommunernas socialtjänst (FoU Nordost, Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum, FOU nu, och FoU Nordväst). Bland annat har medel beviljats från Forte (Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd) för ett regionövergripande planeringsprojekt om hållbar samordning av vård och omsorg för äldre personer med komplexa behov, i vilket även HSF och Storsthlm kommer att vara involverade. FoUerna i Stockholms län har också ett påbörjat samarbete med

SBU (Statens beredning för medicins och social utvärdering) för att undersöka möjligheterna att bidra till att beforskad kunskap från systematiska översikter kommer verksamheterna till del. Kunskapsutbyte sker även i andra nätverk, t ex i Region Stockholms nätverk för demensfrågor, nätverket för samverkansforskning och FoU Välfärd (en nationell intresseförening för FoU-enheter inom socialtjänsten).

Nestor har i uppdrag att utveckla och upprätthålla samarbeten med akademien. FoU-chefen är knuten till Karolinska Institutet, NVS, sektionen för arbetsterapi. Två av Nestors medarbetare är knutna till Uppsala universitet, Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap, Hälso- och sjukvårdsforskning. Under 2020 har Nestor ett samarbete med Uppsala universitet, med medel från Vinnova, som kommer att fortsätta till 2022. En av våra medarbetare kommer att vara anknuten till samma institution för att med medel från Forte utföra ett praktiktäna forskningsprojekt under 2020-22.

Nestor som en del av nationell kunskapsstyrning

Under 2018 gav Socialchefs nätverket (Storsthlm) de sex FoU-verksamheterna i Stockholms län, tillsammans med Stockholms stad och Storsthlm, i uppdrag att bilda en Regional Samverkans och Stödstruktur (RSS) för Stockholms län. Det skulle vara en länk i den nationella kunskapsstyrningen för samverkan mellan regional, nationell och lokal nivå och ingå i SKLs nationella RSS-nätverk. Nestors chef ingår i RSS Stockholm. Under 2019 arbetade RSS Stockholm med att ta fram arbetssätt och organisation. (Mer info om [RSS](#).) Hur RSS Stockholm kommer att se ut år 2020 och framåt är just nu under utredning.

Det interna arbetet

Nestor arbetar kontinuerligt med att säkerställa kvalitet, delaktighet och hållbarhet i alla projekt som genomförs på Nestor. Nestor har tagit fram ett projektdirektiv som från 2020 kommer att användas initialt vid olika typer av utvecklingsprojekt och lokala utbildningsåtgärder vid överenskommelser med olika verksamheter. Detta för att syfte, rollfördelning och aktiviteter för integrering av ny kunskap ska tydliggöras. Vi hoppas därmed öka chansen till bestående förbättring i verksamheter vi samarbetar med.

Nestor kommer även fortsätta med att stärka de äldres delaktighet i våra projekt, både de som berörs av projekten, eller i en mer allmän mening. Ökad delaktighet för äldre och verksamheternas medarbetare kräver en medveten hållning i etiska frågor och Nestor utvecklar för närvarande interna riktlinjer för det. Vi arbetar även aktivt med att få en större förståelse för människors olikheter, dvs mångfald. För att den kunskap som Nestor förmedlar ska få fäste i verksamheterna kommer vi att lära oss mer om hur man kan underlätta kommunikationen då det finns svårigheter med svenska språket. Detta först och främst kopplat till medarbetare i ägarnas verksamheter. Nestor bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete tillsammans med alla medarbetare. Arbetet utgår från medarbetarsamtalen, den årliga arbetsplatsundersökningen och den skyddsronde som görs i december varje år. Arbetsmiljömålen sätts tidigt 2020.

Kommande aktiviteter

I denna avdelning om Nestors kommande aktiviteter **ligger den ursprungliga texten, skriven inför 2020, kvar. I varje projektrubrik finns en information i rött om det nuvarande läget i projektet.** *Sist i stycket ligger en kursiv text som beskriver de revideringar som gjorts i projektet.*

Samordnad vård och omsorg

Mötesplats för lokal samverkan – **Fortsätter med möten - fysiska eller digitala**

Sedan 2015 driver Nestor fyra geografiskt uppdelade *Mötesplatser för lokal samverkan* med representanter från kommun, vårdcentral, slutenvård och primärvårdsrehab. Dessa mötesplatser har följande uppdelning: Haninge-Nynäshamn-Tyresö; Botkyrka-Huddinge; Nykvarn-Salem-Södertälje; Värmdö-Nacka. Syftet är att stärka samverkan och minska glappen mellan och inom vård och omsorgsaktörer, bland annat genom att öka deltagarnas kännedom om varandras verksamheter, dela erfarenheter och idéer, och att initiera mindre samverkansprojekt, där Nestor kan ingå i varierande grad. Med fyra möten per år fungerar Mötesplatserna som en arena för frågor som grupperna ser behov av att samverka runt. Mer info finns på Nestors [webbplats](#).

Nestor fortsätter att driva Mötesplats för lokal samverkan under 2020. Vi kommer att ge fortsatt stöd till verksamheterna med att föra in lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvård (LUS)¹ Under 2019 diskuterades samordning av insatser för personer med psykisk ohälsa på Mötesplatserna. Detta fortsätter under 2020. Ett Vinnova-projekt är förlagt på Mötesplatsen Södertälje-Salem-Nykvarn. I projektet, där en forskargrupp från Uppsala universitet ingår, studeras hur arbetet i Mötesplatserna fungerar för att i förlängningen använda resultatet för att utveckla Mötesplatserna. Det fortsätter till 2021. Exempel på andra pågående, lokala aktiviteter som initierats av Mötesplatsen är framtagande av ett lokalt förtydligande av LUS, workshopaktiviteter, bildande av lokala styrgrupper och samverkansgrupper och stärkt samverkan mellan geriatrik, MAS och läkarorganisationer inom särskilt boende. Mötesplats för lokal samverkan fyller fem år under 2020, vilket kan komma att uppmärksammas i någon form under hösten.

Revidering: *Samtliga Mötesplatser har träffats via länk under maj månad för en avstämning och diskussion om samverkan under pandemin. Man önskar ha fortsatta möten under hösten. Dessa kan hållas som fysiska möten eller via länk. Här ser vi möjlighet att lyssna in och diskutera de olika aktörernas utmaningar och erfarenheter för att dessa diskussioner i förlängningen ska bidra till kunskap för en god framtida samverkan. Se även nytt projekt: Utveckla samverkan utifrån lärdomar under Coronapandemin.*

Lokala arbeten och Vinnova-projektet kommer att tas upp för diskussion under hösten på lokalt plan, för beslut om de ska återupptas, pausas eller avslutas.

¹ Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Trygg hemgång från sjukhus - PAUS

Det finns ett önskemål från styrgruppen om att få en större kunskap om hur LUS inverkar på de äldres situation, bland annat gäller det de nystartade teamen för trygg hemgång. Nestor har under 2019 gjort en [studie](#) med fokus på hur Trygg hemgångsteam fungerar, där vi har lyft faktorer som främjat de äldres trygghet vid hemgång. För att bidra till en fortsatt god implementering av LUS planerar Nestor i samarbete med äldre-FoU:er i länet ett projekt, där de äldres upplevelse av hemgång från sjukhus undersöks, oavsett vilken form av mottagande som personen har fått. I projektet kommer kvalitativa intervjuer ingå och resultatet förväntas kunna bli ett stöd vid implementeringsarbetet av LUS hos de inblandade aktörerna inom kommun och region.

Revidering: *Detta projekt sätts på paus eftersom målgruppen, sköra äldre, helst bör intervjuas vid ett fysiskt möte, för att materialet som samlas in ska bli så innehållsrikt och användbart som möjligt. Nytt beslut tas inför 2021.*

Effektiv och hållbar samordning av vård och omsorg för äldre personer med komplexa behov - Fortsätter med anpassat tillvägagångssätt

Äldre-FoU:erna i länet beviljades medel från Forte för att under 2020 planera ett forskningsprojekt med fokus på att i samarbete med kommunerna, Region Stockholm och Storsthlm stödja utvecklingen och beforska hur man kan stärka effektiv och hållbar samordning av vård och omsorg för äldre personer med komplexa behov. Projektet ämnar involvera äldre personer som berörs av hur samordning av vård och omsorg fungerar och identifiera och undersöka faktorer som har betydelser för en trygg hemgång.

Revidering: *I den ursprungliga planen ingick att involvera målgruppen i projektet, d.v.s. äldre personer med komplexa behov. På grund av den rådande situationen kommer detta med stor sannolikhet inte att kunna genomföras. Istället kan fokus läggas på tidigare forskning kring brukardeltagande generellt, för att på ett bra sätt kunna förbereda för brukarmedverkan i det framtida projekt som detta planeringsprojekt är inriktat mot.*

Utveckla samverkan utifrån lärdomar under Coronapandemin - Nytt projekt

När covid19-pandemin nådde Sverige våren 2020 ändrades förutsättningarna för samverkan mellan vård och omsorg drastiskt. Krisledningar inrättades inom region och kommuner. Lokala kluster för lokal samverkan bildades och samordnare tillsattes. Samverkan kring andra frågor än covid19 sattes på paus. Det har kommit en del signaler på att samverkan fungerat väl under Coronapandemin. Det kan finnas förändringar som kan vara värdefulla att ta till sig men det kan också vara viktigt att belysa sådant som eventuellt satts på undantag i en hårt ansträngd process. Nestors samverkansarenor Mötesplatserna, har bland annat arbetar med frågor kring LUSEN och SIP. Detta arbete har pausats under våren men planeras att tas upp igen i höst.

Syftet med detta projekt är att undersöka hur samverkan har fungerat mellan och inom region och kommun under covid19-pandemin, främst vad det gäller samordning av vård och omsorg för äldre personer, samt att ta vara på lärdomar till den fortsatta utvecklingen av samverkan. Erfarenheter

från våren kommer att samlas in via samtal och en enkät som riktar sig till Mötesplatsens deltagare. Diskussioner för att utveckla samverkan kommer pågå vid höstens Mötesplatsträffar. Planeringen av projektet sträcker sig fram till december 2020, då fattas nya beslut om fortsättningen.

***Tillägg:** Detta projekt godkändes av styrgruppen i juni 2020. Delar av projektet ligger inom ordinarie plan.*

Ett hälsosamt och gott åldrande

Hälsofrämjande socialtjänst/hemtjänst – **Tidigarelagt avslut**

Nestor arbetar för *Ett hälsosamt och gott åldrande* vilket innebär att de äldres egna resurser tas till vara för att stödja dem till ett aktivt liv utifrån deras förutsättningar och preferenser. Styrgruppen har signalerat att det finns behov av utveckling inom hemtjänst för att stödja personer inom ordinärt boende. I linje med detta och med den statliga [utredning om framtidens socialtjänst](#) som pågår, påbörjas fas två i ett projekt som undersöker förutsättningarna för hemtjänst att arbeta hälsofrämjande. I projektet utgår vi från en bred förståelse av hälsa med fokus på vad den enskilde äldre upplever som viktigt för att må bra, vilket inbegriper meningsfullhet, delaktighet, flexibilitet och personcentrerad omsorg. Projektet utgår också från att det finns en potential i undersköterskors yrkeskunskaper att arbeta hälsofrämjande. Resultat från projektets första fas, en intervjustudie med äldre personer som har stöd av hemtjänst (pågående rapportskrivning), visar bland annat att de äldre inte har förväntningar på att hemtjänstpersonalen ska bidra till dessa vanor, samt att både äldre och hemtjänstpersonal ser bristande kontinuitet som ett hinder för att arbeta hälsofrämjande. I projektet kommer Nestor följa hemtjänstgrupper för att undersöka förutsättningar i verksamheterna att arbeta hälsofrämjande. I projektet kommer även primärvårdsrehab bjudas in att delta. Kunskapen som kommer ur projektet kommer både att rapporteras och ligga till grund för Nestors kommande projekt.

***Revidering:** Nestor hade hunnit påbörja sitt arbete med att följa med medarbetarna i hemtjänsten under besöken hos klienterna och även haft möte via länk med primärvårdsrehab, då det inte längre var lämpligt att besöka äldre personer. Projektet pausades. Just nu undersöker vi möjligheten att använda det material som vi har hunnit samla in, för att kunna beskriva hur undersköterskans unika kompetenser användes för att stärka den äldre i sin vardag.*

En meningsfull och hälsofrämjande dagverksamhet – **Avvaktar steg 2 i projektet**

Det har visat sig att dagverksamheter kan ha otydliga uppdrag och att gästernas behov varierar i hög grad. Nestor har fått i uppdrag från styrgruppen att kartlägga verksamheternas nuvarande situation. I ett nästa steg planeras ett samarbete med någon av verksamheterna för ett gemensamt utvecklingsprojekt. Syftet är att ta fram kunskap som kan stärka verksamhetens möjligheter att arbeta hälsofrämjande och att gästerna uppfattar vistelsen på dagverksamheterna som meningsfull. Under 2019 påbörjade Nestor tillsammans med chefer och medarbetare på dagverksamhet i våra ägarorganisationer ett arbete med att ta fram faktorer av värde att undersöka genom en kartläggning. Tidigt under 2020 kommer en enkät gå ut till chefer på dagverksamheter. I detta uppdrag kommer vi att ta hänsyn till den kommande [vägledningen om dagverksamhet](#) för personer

med kognitiv sjukdom/ demenssjukdom från Socialstyrelsen. Resultatet från detta projekt kommer kunna ligga till grund för verksamhetsutveckling på lokalt plan.

Revidering: En enkätundersökning och ett analysseminarium med ett antal chefer via länk har genomförts. Resultatet kommer att redovisas under hösten i en form som gör att resultatet kan användas för lokalt utvecklingsarbete. Nestor kommer inte, vilket var en förhoppning, att gå in i lokala utvecklingsarbeten i någon dagverksamhet under hösten 2020. Däremot kommer Nestor, utifrån önskemål av chefer inom dagverksamheterna, att bjuda in till en digital nätverksträff för cheferna i september 2020. Projektet tas upp igen inför verksamhetsplan 2021.

Kommuners digitala tjänster: - Fortsätter som planerat

Det finns en stor andel personer över 76 år som inte använder internet alls för information eller tjänster hos kommun och region (se [Svenskarna och Internet, 2019](#)), trots att det är en grupp som nyttjar kommunens och regionens tjänster i hög grad. Genom Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service – Webbdirektivet, som aktualiseras 2020 kan man se en förväntan på att *alla* ska kunna använda digitala tjänster hos kommun och region, inklusive personer med funktionsnedsättning. I styrgruppen lyftes faran att äldre riskerade att bli exkluderade när digitala tjänster blir alltmer självklara. I samarbete med FoU Nordost har Nestor ringat in ett område där fokus är på både hur äldre personer utifrån ett delaktighetsperspektiv kan nyttja av kommunens/regionens digitala tjänster och värdet/nyttan för kommun respektive region. Styrgruppen är positiv till ett projekt inom detta område och kommer att ge ett mer preciserat uppdrag till Nestor under våren 2020.

Tillägg: En kartläggning om Kommuners digitala tjänster har presenterats för styrgruppen och en diskussion om fortsättningen har förts. I en kommande del av projektet vill vi undersöka kommunernas digitalisering av sina tjänster i relation till äldre medborgares behov av och förutsättningar för att använda tjänsterna samt skapa ett tillfälle för lärande under projektets gång. Vi startar med den del av studien som undersöker kommunen som leverantör av tjänster, eftersom vi hoppas på att kunna träffa äldre personer vid fysiska möten i ett senare skede. Styrgruppen godkände del 2 i projektet i juni 2020.

Specialiserad sjukvård på särskilt boende – Ett nytt projekt

I och med covid19-pandemin tog Region Stockholm i mars 2020 fram en inriktning för vårdflöden - att personer på särskilt boende (säbo) skulle vårdas kvar, även vid behov av mer omfattande vård än vad som brukar tillgodoses. Samtidigt utökades uppdraget för ASIH (Avancerad Sjukvård I Hemmet) så att de skulle kunna ge stöd vid behov av specialiserad sjukvård på säbo. Behovet av att kunna erbjuda en högre vårdnivå på säbo, har diskuterats även före Corona-pandemin. Utredningen Nära vård pekar på att vården allt mer ska utföras i hemmet. Lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård anger att personer som inte behöver slutenvårdens resurser ska vårdas i hemmet. Nestors kontakter i äldreomsorgen har påtalat att det finns förväntningar från slutenvården att säbo ska kunna ta emot äldre som skrivs ut med stora vårdbehov.

Att införa specialiserad sjukvård på säbo, innebär nya relationer, processer, roller, kompetens och ansvar för personal på säbo, oavsett profession. Projektet är en intervjustudie som vänder sig till personer som berörs av frågan. Syftet är att undersöka hur behovet av specialiserad sjukvård på säbo har tillgodosetts och hur samarbetet/samverkan runt den äldre personen har fungerat under Coronapandemin. Ett annat syfte är att undersöka hur berörda personer ser på möjligheten att vidareutveckla hälso- och sjukvården på säbo. Planering påbörjas juni 2020 och projektet avslutas i februari 2021.

***Tillägg:** Detta projekt startar under förutsättning att styrgruppen beslutar om projektet i juni. Delar av projektet ligger inom ordinarie plan.*

Kompetensutveckling inom psykisk hälsa - Avvaktar beslut

Nestor har sedan 2012 en webbutbildningen [”Våga fråga – våga se!”](#) (reviderad 2017) som handlar om psykisk ohälsa. Den riktar sig till medarbetare inom vård och omsorg och ger grundläggande kunskap om psykisk ohälsa och bemötande. Sedan 2017 har Nestor erbjudit kompetensutveckling om psykisk hälsa för hemtjänst och andra yrkesgrupper inom vård och omsorg, med webbutbildningen som utgångspunkt. Målet är bland annat ökad trygghet i den egna yrkesrollen och att medarbetarna får konkreta verktyg för att möta personer med psykisk ohälsa och hur man kan arbeta förebyggande. 2020 kommer Nestor att ta på sig uppdraget att öka kunskapen om psykisk hälsa utifrån angreppssättet Lärande arbetsplats, där cheferna får en tydligare roll i kompetensutvecklingsarbetet. Vi planerar även att använda digitala verktyg för att göra det lättare för chefer att nyttja våra tjänster.

***Revidering:** Nestor avvaktar beslut från styrgruppen i september, när det gäller våra satsningar för kompetensutveckling. Vi förbereder dock att kunna bidra med kunskap digitalt på olika sätt.*

Kompetensutveckling inom nutrition och måltider - Avvaktar beslut

Nestor erbjuder återkommande en kunskapsdag om nutrition och måltider för medarbetare inom hemtjänst, vård- och omsorgsboende och geriatrik. För att gynna interprofessionellt lärande och ta tillvara olika kompetenser vänder vi oss till flera yrkesgrupper, exempelvis undersköterskor, sjuksköterskor och enhetschefer. Teori blandas med praktiska övningar, och fokus ligger på måltidssituationen, näringslära och sätt att förebygga undernäring. Syftet är att deltagarna ska få ökad kunskap om äldres energi- och näringsbehov, konsekvenser av undernäring samt hur undernäring kan förebyggas. Nestor erbjuder även, i mån av möjlighet, processtöd i brukarstyrt utvecklingsarbete inom nutrition och måltider med metoden [tjänstedesign](#), (SKL).

***Revidering:** Nestor avvaktar beslut från styrgruppen i september, när det gäller våra satsningar för kompetensutveckling. Vi förbereder dock att kunna bidra med kunskap digitalt på olika sätt.*

Strukturerad verksamhetsutveckling

Hur kommer hälso- och sjukvårdsprofessionernas kunskap till användning? **Avvaktar steg 2 i projektet**

Nestor har under 2019 med en enkät kartlagt de legitimerade hälso- och sjukvårds-professionernas (sjuksköterskor, arbetsterapeuter och sjukgymnaster/fysioterapeuter) möjligheter att ta till sig och nyttja sin professionella kunskap både i det dagliga arbetet på vård- och omsorgsboendena och vid verksamhetsutveckling. Enkätens resultat har därefter diskuterats i gruppintervjuer med hälso- och sjukvårdspersonal samt vid ett analysseminarium med chefer, MASar och verksamhetsutvecklare (nov 2019). Nestor kommer med stöd av de diskussioner som förts planera för fortsatta aktiviteter inom området för 2020. Kunskapen som kommer ur projektet kommer också användas i det tidigare nämnda utvecklingsprojektet för en lärande arbetsplats på ett äldreboende. Undersökningen kommer dock inte bara vara en grund för Nestors arbete i kompetensutvecklingsfrågor, utan bör även vara av intresse för kommunernas-verksamhetschefer inom hälso- och sjukvård och chefer för vård- och omsorgsboenden i sin verksamhetsutveckling.

Revidering: En rapport i detta projekt kommer i sommar. Resultatet kommer att nyttjas i ett kommande projekt som utvecklas i och med Coronapandemin: se Specialiserad vård på särskilt boende. Nestor kommer inte, vilket var en förhoppning, att gå in i lokala utvecklingsarbeten på särskilt boende under hösten 2020. Tas upp inför verksamhetsplan 2021.

En lärande arbetsplats – **Ett lokalt interventionsprojekt ställs in**

Nestor har ett uppdrag att arbeta för *Strukturerad verksamhetsutveckling* hos ägarorganisationerna, där bästa tillgängliga kunskap (evidens) ska vara en naturlig del av utvecklingsarbetet. För en kunskapsbaserad vård och omsorg krävs ett stärkt organisatoriskt lärande, vilket bland annat betyder en ökad kompetens om förbättringsarbete hos yrkesgrupper på olika nivåer och även att processer och strukturer i verksamheten möjliggör att kunskap tas tillvara. Ett begrepp som vi valt att använda i vårt arbete för att betona vikten av ett stärkt organisatoriskt lärande är En lärande arbetsplats (se tex [Florén; Wallin, 2013](#)). Detta kommer att påverka flera av våra projekt.

Under 2020 kommer ett projekt att startas för att undersöka hur ett vård-och omsorgsboende i Botkyrka kan utveckla sin organisation till att bli en mer ”lärande arbetsplats”. Tillsammans med äldreboendets ledning och andra nyckelpersoner kommer Nestor att systematiskt undersöka och arbeta för att stärka de faktorer som ses som viktiga för en lärande arbetsplats genom seminarier och genomlysning av processer och strukturer. Nestor kommer även bidra med lärande utvärdering i ett mindre utvecklingsprojekt i verksamheten kopplat till projektet. Parallellt med det lokala projektet planerar vi för att de kunskaper som kommer fram kan integreras i Nestors andra projekt och spridas inom hela ägarområdet.

Revidering: Nestor kommer att arbeta med fokus på en lärande organisation (arbetsplats) i ett projekt som tas fram för att fånga erfarenheterna att arbeta under Corona-pandemin: Utmaningar och styrkor för en hållbar och anpassningsbar vård och omsorg. Det lokala projektet pausades i mars och har nu ställts in.

Prediktorer för hållbart utvecklingsarbete i en fragmenterad organisatorisk kontext - Fortsätter som planerat

En medarbetare på Nestor, Emanuel Åhlfeldt, har beviljats medel från Forte för en praktisknära forskartjänst. Under tre år kommer EÅ på deltid utföra en kvalitativ och kvantitativ studie av långsiktig implementering av ett nytt arbetssätt (IBIC) i socialtjänsten. För detta arbete kommer han att vara anknuten till Uppsala universitet, Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap, Hälso- och sjukvårdsforskning. Det finns ett stort behov av att få en ökad kunskap om hur stora förändringar kan implementeras i befintliga komplexa verksamheter, och IBIC är en modell som Nestor har god kännedom om sedan tidigare. Se till exempel [stödmateriäl](#) som Nestor tog fram under 2019.

I skuggan av Covid-19: Utmaningar och styrkor för en hållbar och anpassningsbar vård och omsorg - Ett nytt projekt

Under vintern 2020 drev Nestor ett antal projekt som var kopplade till organisatoriskt lärande och kunskapsanvändning, t. ex. synliggöra och utveckla den kunskap som finns inom hemtjänsten med stöd av interna och externa aktörer, hur kunskap från hälso- och sjukvårdsprofessionernas områden nyttjades på särskilt boende samt hur verksamheter kan arbeta för att öka förutsättningarna för ett organisatoriskt lärande. I och med utbrottet av Covid-19 pausades dessa projekt eftersom de krävde engagemang från brukare och verksamheter som inte var möjligt i detta läge. Samtidigt ställdes frågor kring lärande, kompetens, hållbarhet och flexibilitet på sin spets. Aldrig tidigare har det varit så viktigt att agera snabbt utifrån de senaste riktlinjerna och samtidigt vara trygg i baskunskaper och rutiner.

Med utgångspunkt från perspektivet om en lärande organisation vill Nestor undersöka vilka faktorer som har haft betydelse för äldreomsorgens verksamheters förutsättningar att kunna ge en god och kunskapsbaserad vård och omsorg under de extrema förhållanden som Covid-19 medfört. Utifrån resultatet av denna undersökning vill Nestor i förlängningen tillsammans med praktiken stärka de faktorer som stödjer en hållbar och samtidigt anpassningsbar verksamhet.

Tillägg: Detta projekt godkändes av styrgruppen i juni 2020. Delar av projektet ligger inom ordinarie plan.

Kompetensutveckling och metodstöd för ledare och utvecklare - Avvaktar beslut

Nestor har sedan 2016 haft en utbildning för chefer, MAS:ar och utvecklare om systematiskt kvalitetsarbete utifrån ledningssystem (SOSFS 2011:9). Under 2019 stärktes utbildningens koppling

till kvalitetsutveckling i den egna verksamheten, vilket har givit ett positivt gensvar hos deltagarna. Under hösten 2020 kommer Nestor återigen erbjuda denna utbildning.

***Tillägg:** Nestor avvaktar beslut från styrgruppen i september, när det gäller våra satsningar för kompetensutveckling. Vi förbereder dock att kunna bidra med kunskap digitalt på olika sätt.*

Aktiviteter för att kommunicera och utbyta kunskap

Kommunikation och kunskapsspridning

Nestor FoU-center fortsätter att utveckla olika metoder och kanaler för att sprida kunskap- och information om Nestors verksamhet samt innehåll och resultat från våra projekt och annan aktuell forskning till olika målgrupper och intressenter. Detta kan t.ex. ske vid möten, seminarier, föreläsningar och riktade utskick. Nestor besöker nämnder, chefs- och ledningsmöten, kommunala pensionärsråd och seniororganisationer inom ägarområdet för att berätta om Nestors verksamhet eller för att föreläsa om ett specifikt ämne.

På Nestors [webbplats](#) finns artiklar som beskriver verksamheten och information om Nestors alla projekt, webbutbildningar, kommande utbildningar, workshops och kunskapsdagar. Ett nyhetsbrev utkommer fyra gånger per år till 2 400 prenumeranter inom och utanför våra ägarorganisationer. Nestor har sedan 2018 också en [podd](#) och vi finns på Facebook. På webbplatsen finns även [material](#) som rapporter, vägledningar och manualer som Nestor tagit fram genom åren. Dessa kan beställas kostnadsfritt av våra ägarorganisationer och privata utförare inom vård och omsorg som verkar inom ägarkommunernas geografiska område. De kan köpas av organisationer utanför vårt ägarområde.

Kompetensutveckling på webben

Nestors [webbutbildningar](#) är öppna för alla medarbetare i våra ägarorganisationer och privata utförare inom vård och omsorg som är knutna till ägarorganisationerna. Nestor har utvecklat och förvaltar nedanstående webbutbildningar:

- Social dokumentation
- lex Sarah
- ”Minska risken för fall”, om fallprevention
- ”Våga fråga – våga se!”, om psykisk ohälsa
- ”Biståndshandläggare – ny i yrket”

Nätverk – Erbjuds träffar som planerat – Fysiska eller digitala möten

Nestor fortsätter under 2020 att driva ett antal nätverk:

- *Nätverk för sjukgymnaster, fysioterapeuter och arbetsterapeuter.* Har funnits sedan 2009 och har ett stort antal deltagare. Det är en arena för kunskapsutbyte, ibland bjuds en föreläsare in för att bidra med ny kunskap och som sedan diskuteras i gruppen, men främst byts tankar i gruppen.

- *Nätverk IBIC:* Nätverket har funnits sedan 2014 och samlar processledare som arbetar med införandet av IBIC i sin kommun. Syftet med nätverket är att dela erfarenheter, inspirera och stödja varandra.
- *Nätverk för verksamhetsutvecklare:* En gång per termin träffas medarbetare inom ägarorganisationerna som arbetar med verksamhetsutveckling. I detta forum är Nestor värd och innehållet beslutas i gruppen. Träffarna ger deltagarna möjlighet att diskutera och reflektera kring de frågor de själva brottas med på hemmaplan.
- *Nätverk för nutritions- och måltidsfrågor:* Sedan början på 2019 driver Nestors dietist ett mail-baserat nätverk för medarbetare inom äldreomsorgen. Syftet med nätverket är att sprida relevanta och aktuella rön, forskningsstudier, riktlinjer och liknande.

Inspirations- och kunskapsdagar - Avvaktar beslut

Nestor bjuder i centrala Stockholm in till två Nestor-caféer per år. Dessa brukar locka mellan 80 och 110 deltagare från vårt ägarområde. Ämnena är alltid aktuella, relevanta och användbara för vård och äldreomsorg. Syftet är att erbjuda ett tillfälle för kompetensutveckling och inspirera till positiva förändringar på arbetsplatsen. Nestors Chefsdag är en temadag för chefer och ledare inom ägarorganisationerna med fokus på frågor som rör ledare i utvecklings- och förbättringsarbete inom vård och omsorg för äldre. Nästa chefsdag planeras infalla våren 2020.

***Tillägg:** Nestor avvaktar beslut från styrgruppen i september, när det gäller våra satsningar för kompetensutveckling. Inga stora event är inbokade under hösten. Vi förbereder dock att kunna bidra med kunskap digitalt på olika sätt.*

Budget år 2020

Intäkter 2020		
Basanslag		7 986 297
Externa anslag	Forte: 500 000 sek*, Vinnova 160 000 sek	660 000
Försäljning		100 000
Totalt intäkter		8 746 297
Verksamhetens kostnader 2020		
Personalkostnader		9 100 000
(sammanlagt ca 70% av en tjänst bekostas av medel från Forte, 700 000 sek)		
Lokalkostnader		830 000
Köp av tjänster		850 000
Varav Nestor-evenemang sek 250 000		
Köp av varor		180 000
Totalt kostnader		10 960 000
Nettobudget		-2 213 703
Överskott från 2019		7 041 181

Nestor har ett överskott. Överskottet uppstod i första hand före år 2012 och Nestor tar av överskottet för drift. Överskott som inte är bokat tillfaller basanslaget. Förutom basanslag förs intäkter för sålda material och föreläsningar till 2020.

Nestor FoU-center
Marinens väg 30, 136 40 Handen
webbplats: www.nestorfou.se
tel: 08-777 99 16